Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

Quodlibetariis diſputationibus manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ Januarii.

M. FRANCISCO FAUSTO ALLIOT, Doctore Medico, Præſide.

An fatui diutius & felicius vivant ſapientibus?

CALORIS in humido permanſio, vita. Calorem, activum vitæ principium, nudam qualitatem ne putato, deſtitutam ſubjecto cui inhæreat; aptius exiſtimaveris hunc, effectum tenuiſſimæ perniciſſimæque ſubſtantiæ, quam æmulam æthereæ rati non nulli, nos eamdem prorſus eſſe cum ſpiritu volumus, per corpus omne diffuſo, motûs omnis opifice, primarioque viventium in functionibus quibuſlibet obeundis inſtrumento. Humidum, paſſivum vitæ principium, pinguis eſt & oleoſa ſubſtantia, caloris & ſubjectum & pabulum. Tenuiorem iſtum, & avolare paratum aſſiduè coërcet irretitum intrâ ſe. Ambo conjuncta ſecum arctiori nexu, ſeſe mutuô conſervant. Calor & humidum inſita, è tenuiori ſeminis portione ducunt originem; influentia, ſubtiliſſimarum ſanguinis molecularum ſoboles; utrumque ἀεικινητὸν, tamdiù vitam fovens, quamdiù ritè agitantur.

NON eadem omnibus vitæ menſura vel conditio, longius quibuſdam ævum conceditur, brevius aliis; fortunatum idem nonnulli decurrunt, infelix & ærumnoſum alii. Longæviores, quibus humidum pingue, uberius ac tenax, atque à nimio exerementorum proventu magis immune, quibus item vegetior calor nativus, quoniam ſocio intimè adhæreſcens. Fortunatiores, quorum vita doloris atque ſolicitudinum expers traducitur, ni meliori titulo volueris eſſe fortunatos, qui ſenoverunt utroque gaudere, minus interim felices, noſtro quidem judicio, quibus aſſiduè verendum, ne utroque orbentur. Fœlicitatis igitur aut infelicitatis ſubjectum, propriè aliud ab hominis mente, nullum; quæ prout corpus movet, ab ipſo, interventu ſpirituum impulſionis (quod explicatu ſanè arduum) idonea moveri evadens, varias elicit perceptiones eaſque reflexas. In omnibus quidem ſui ſemper ſimilis, idem judicium ferret haud dubiè, niſi perculſa diverſimodè, varium ferre invitaretur. Mutuati nempè aliam atque aliam à ſuccis indolem ſpiritus, à tenuitate pernicitatem, à craſſitudine ſegnitiem; has aut illas inurunt impreſſiones animo, è quibus triſtis gratuſve ſenſus nunquam non exoriuntur; ut in quorum mente alterutrius perceptio elicitur, fortunati, vel infortunati humanæ vitæ curriculi parens hæc ſit futura.

SAPIENS habendus, non qui ἀπαθὴς ex ſtoïcis, at qui perturbationibus animi cæterorum inſtar obnoxius, idoneos iis frænos injicere novit, è præteritis tum doctrinâ, tùm experientiâ conquiſitis, præſentia librat ad amuſſim: ſuper eventibus rerum quibuſlibet, vel maximè repentinis, conſilii nuſquam inops, ſibi ſemper & ubiq; præſens. Qui ſatis accuratam bilioſi, melancholicique ſuccorum craſim à naturâ ſemel hauſit, ad ſapientiam natus eſt aptior. A bilioſo humore terſos atque ſubtiles comparavit ſibi ſpiritus, ad motum expeditos, forſan & perniciores quam ad verè ſapientem efficiendum; iis niſi compedes aliquatenus injiceret melancholici ſucci deſiderata craſſities & tarditas legitima, verùm qui ejuſmodi temperie donati ſunt, indè habent certè ut corripiatur eorum vita, pariter & exigatur infelicior. Nempè frequentibus & variis impulſionibus perculſam mentem ipſorum, citra ſanitatis damnum atque violatam animi pacem tot ſuccuſſionibus ſuſtinendis parem fore quis arbitretur? A collecta præteritorum inveſtigatione, ſolerti meditatione præſentium, ſagaci futurorum providentiâ, quanta fit ſpirituum & nitidiorum jactura? Quorum ad vitæ nutritioniſque functiones deſtinatorum pars inſignior evocata fuerat ad cerebrum; ſed & oblita ſui ipſius, quiâ ferè ſemper extra ſeipſam natura, congerendis pluribus excrementis opportunam ſe præbet invita, ſuperſtites aliquot ſpiritus, degeneres interim, expoſitura, velut infortunatam ægritudinis occaſionem.

INSIGNIOR functionis animæ ratiocinantis imminutio, fatuitas. Torporem hunc ingenii, cave menti adſcripſeris; incuſato ſpiritus, non pauciores quidem, at hebetiores, fæcique nimio plus immerſos. Ipſorum ubertatem probat ἀεικινησία fatuorum plerorumque ſtare loco neſciorum; ut craſſitudinem, functionum omnium corporearum robur, artuumque firmitudo. Ad utrumque conducunt non mediocriter alimentorum bella coctio, excrementorum evacuatio, immunitas à curis, à perturbationibus animi, quibus, præter fatuos, nemo non jactatur. Quantum ergô magis valent ad corporea fatui, tantò minùs ad ſpiritalia comparati ſunt; corporis functionibus ſpiritus illorum omnes neceſſariò dicantur, quos à cerebro ſuopte motu devolutos ad partes corporis inferas, nobiliorem nequit utiliter in operam impendere natura. Quidquid ad nutritionis & vitæ munia pertinet, implent accuratiſſimè; quo circa ſenſuum item ac motûs functionibus exequendis non mediocriter accommodati ſunt, at inhabiles penitus ratiocinationi, quibus tenuitas ea pernicitaſque negata, ſine quibus ἀγχίνοια ſemper hebes, aut nulla.

FERIANTEM dixeris naturam in fatuis circum ea quæ ſpiritalia ſunt, non quia noverca & melioris hominum partis ipſis impertiendæ conquirendæve parùm ſtudioſa, verum quiâ prudens ipſa ſemper, incaſſum neſcit ea conquirere de quibus aſſequendis omnino deſperat. In corporea qua propter effundens ſe totam & unicè, quidquid alimentorum ingerunt fatui, ſubigit efficaciter, ſuperſtes à quacumque coctione recrementum validiſſimè protrudit, humorum itus reditusque, ſpirituum impulſiones ordinatè moderatur, à curis aut perturbationibus animi procul abeſt eorum machina corporea fermè omnis, quas vel experitur nuſquam, vel ſaltem expertam ſe fuiſſe non novit: undè ſingulis ad diù beateque vivendum inſtructos eos dixeris, è contrario ſolutos à quibuſlibet impedimentis longiori feliciorique vitæ adverſantibus, quibus ſpirituum ſat eſt undè munia ad corpus attinentia exequantur, & ab ipſorum jacturâ, unde quâque proveniat, in cæteris breviorem aut moleſtam vitam efficiente, metuendum prorſus nihil.

Ergò fatui diutius & felicius vivunt ſapientibus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Paulus Guyart.	*M. Andreæas Enguehard.*	*M. Petrus Legier, Profeſſor Regius, Decanus.*
M. Franciſcus le Rat.	*M. Ioſephus Thomaſſeau.*	*M. Nicolaus Rainſſant.*
M. Ludovicus Labbé.	*M. Ludovicus Poirier.*	*M. Petrus Pourret.*

Proponebat Lutetiæ PHILIPPUS CARON, Pariſienſis Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1689.